

DELIMITAREA SFÂNTULUI VASILE CEL MARE FAȚĂ DE FILOSOFIA ANTICĂ ȘI DEPĂȘIREA EI ÎN DISTINCȚIA DINTRE FIINȚĂ ȘI IPOSTAS

Prof. univ. dr. Vasile CRISTESCU
Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”,
Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Abstract:

The dependence of Saint Basil the Great on ancient philosophy in the distinction between being and hypostasis has been a long held claim in modern Western theology. The new orientations in current Western theology have changed the attitude towards this problem, changing the approach as well. The tendency remained, however, to attribute this distinction to a system. In Eastern theology, a theological approach is needed in which to see a delimitation of Saint Basil with respect to ancient philosophy and at the same time overcoming it in the distinction between being and hypostasis by concentration on the reality of hypostasis in the relationship with being and at the same time in its distinction with being, as we learn in the teaching of Saint Basil about the Holy Trinity and about man. By this we show that Saint Basil is not tributary to any ancient philosophical system.

Keywords: hypostasis, being, characteristic properties, homoousios, existence, man, form, material substrate, gender

În teologia apuseană modernă și actuală au existat interpretări diferite cu privire la originea distincției dintre ființă și ipostas, distincție ce a stat la baza formulei trinitare „o singură ființă în trei persoane” proprie Părinților Capadocieni, ca și la izvorul de inspirație ce i-a condus la elaborarea ei.

În primul caz, concluzia teologilor a fost una unitară: originea distincției noționale dintre usia și ipostas rămâne necunoscută¹. K. Holl afirmă că Sfântul Vasile cel Mare a preluat formula trebuind să o apere împotriva celor ce afirmău o ființă și un ipostas al dumnezeirii². Mai

---

¹K. Beyschlag, *Grundriß der Dogmengeschichte I: Gott und Welt*, 2. Aufl., Darmstadt, 1987, p. 1987, nota 183; S. P. Bergjan, *Theodoret von Cyrus und der Neunizänismus. Aspekte der altkirchlichen Trinitätslehre*, Berlin/New York, 1994, p. 34: „Până acum nu a putut fi clarificată originea acestei distincții”.

²K. Holl, *Amphilochius von Ikonium in seinem Verhältnis zu den großen Kappadoziern*, 2. Aufl., Darmstadt, 1969, p. 130.